

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) - Avd.
Reguleringsmyndigheten for energi - RME

Saksbeh./tlf.nr.: Torkil Bårdsgjerde/93486152
Deres ref./Deres dato: 202302962-2/ 27.03.2023
Vår ref.: 22/01158-3
Vår dato: 25.05.2023

Postboks 5091
0301 OSLO

Dispensasjonssøknad - Havvind fra Utsira Nord og Sørliche Nordsjø II

Innledning

Vi viser til Statnetts brev til RME 13.februar og RMEs svar av 27.mars 2023 vedrørende forståelsen av regelverket for anleggsbidrag i forbindelse med tilknytning av havvind fra Utsira Nord og tiltak utløst av forbruksplaner.

I sitt svar skriver RME følgende: "RME mener at det i de tilfeller hvor det ikke er produksjonen som utløser behovet for investeringer i nettanlegget, og hvor produksjonen vil få en uforholdsmessig stor andel av kostnadene for nettinvesteringer som er utløst av uttak, og produksjonen bidrar til en bedre kraftbalanse og mindre overføringstap i nettet, kan være grunn til å vurdere om dette er et «særlig tilfelle», som det bør gis dispensasjon fra § 16-1, andre ledd. RME vil vurdere en eventuell dispensasjonssøknad fra regelverket dersom vi mottar det."

Statnett søker med dette om dispensasjon fra plikten etter kontrollforskriften § 16-1 2. ledd til å kreve inn anleggsbidrag overfor eventuelle fremtidige vindkraftaktører som skal tilknyttes stasjonene vest for SKL-snittet på Haugalandet og Stemmen stasjon ved Kristiansand for tiltak utløst av forbrukskunder. Dette gjelder de prosjektområdene for havvind som regjeringen lyser ut i 2023.

Søknaden gjelder ikke eventuelle andre investeringer som utløses av havvindaktørens tilknytning. I utlysingsdokumentene for havvind går det tydelig frem at regjeringen legger til grunn at havvindaktørene må ta utgangspunkt i at de skal dekke alle relevante nettkostnader for sine energianlegg. Dette vil Statnett følge opp i henhold til utlysingsdokumentene og gjeldende regelverk for nettanlegg på land, jf. kontrollforskriften kapittel 16. Som mer utførlig omtalt under, anser vi ikke at kostnadene som det søkes dispensasjon for er relevante nettkostnader for havvindaktørene.

Det er flere forhold som tilsier at grunnlaget for å gi dispensasjon er til stede, jf. Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffen (heretter omtalt som kontrollforskriften) § 18-2.

Hvilke netttiltak som omfattes av søknaden og overfor hvilke aktører

Statnett søker dispensasjon for anleggsbidragsplikten etter 10årsregelen for havvind fra Utsira Nord og Sørlege Nordsjø II. Søknaden gjelder tilknytning til transmisjonsnettsstasjonene vest for SKL-snittet på Haugalandet, dvs. Børtveit, Stord, Spanne, Håvik, Kårstø, Gismarvik og Blåfalli stasjon, samt Stemmen stasjon på Sørlandet. Dette er stasjoner som i dag vil være anleggsbidragspliktig iht. 10årsregelen som følge av de anleggsbidragspliktige netttiltakene Blåfalli – Gismarvik og Stemmen stasjon.

Grunnlaget for dispensasjonssøknaden

Formålet med anleggsbidrag er todelt:

1. Nye kunder skal betale en forholdsmessig andel av kostnadene de påfører transmisjonsnett
2. Nye kunder skal få et prissignal for sin nettilknytning

Etter Statnetts syn er det to særlige forhold som tilsier at regelverket bør avvikes i tilfellet for havvind fra Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord:

- I. Produksjonen fra Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord vil medføre positive virkninger for transmisjonsnett.
- II. Produksjonen fra Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord vil ikke negativt påvirke begrensningen i transmisjonsnett som de anleggsbidragspliktige tiltakene vil utbedre.

Det er på dette grunnlaget vi søker dispensasjon for anleggsbidragsplikten etter 10årsregelen for havvind fra Utsira Nord og Sørlege Nordsjø II.

Utsira Nord vil bedre forsynings sikkerheten vest på Haugalandet

Ib. med utformingen av områdeplanen for *Bergensområdet* og *Haugalandet* utformet Statnett en teknisk-økonomisk analyse som underlag for områdeplanen. I denne analysen finner Statnett at de første 1500 MW havvind fra Utsira Nord kan knyttes til transmisjonsnett på Haugalandet og håndteres med ingen eller svært begrensede netttiltak (ingen større ledningsforsterkninger).

Haugalandet er et underskuddsområde i dag med begrenset produksjonskapasitet. Våre analyser viser at havvind fra Utsira Nord vil begrense energiunderskuddet, og dermed begrense varigheten av høy flyt over det begrensede SKL-snittet. SKL-snittet er det begrensede snittet i transmisjonsnett i områder, geografisk lokalisert mellom Kårstø/Håvik og Sauda i sør og Børtveit og Husnes i nord.

Det er store forbruksplaner i regionen. Statnett har derfor søkt konsesjon på en ny forbindelse Blåfalli – Gismarvik, inkludert ny stasjon Gismarvik og tiltak rundt Blåfalli stasjon. Statnett har kommunisert at tiltaket vil øke forbrukskapasiteten for nytt forbruk vest for SKL-snittet med 500 MW. Dette tiltaket er anleggsbidragspliktig og Statnett har utredningsavtaler med flere forbruksaktører.

Etter Statnetts syn vil det være uheldig dersom havvindaktørene som etablerer seg i Utsira Nord må betale anleggsbidrag iht. 10årsregelen for Blåfalli – Gismarkvik. Havvindaktørene belaster ikke det begrensende snittet som utvides ifb. med tiltaket. Det er vanskelig å gi et prissignal, da anleggsbidrag for tiltaket iht. 10årsregelen må anslås som den resterende kapasiteten i stasjonen når havvinden knyttes til. I dag gjenstår 130 MW kapasitet som er anleggsbidragspliktig iht. 10årsregelen for Blåfalli – Gismarkvik som det ikke er signert avtale for, og det er svært vanskelig å si hvor stor anleggsbidragspliktig kapasitet som gjenstår rundt 2030.

Dersom havvinden utløser mindre netttiltak i stasjoner eller lignende vil dette håndteres iht. gjeldende regelverk. Søknaden gjelder anleggsbidrag etter 10årsregelen for Blåfalli – Gismarkvik, ikke anleggsbidrag for andre tiltak som havvind eventuelt utløser.

Havvind fra Sørliche Nordsjø II har en positiv virkning for kraftsystemet i sør

Statnett har anbefalt Kvinesdal stasjon som primæralternativ for tilknytning av havvind fra Sørliche Nordsjø II fase 1. Det er også aktuelt å knytte havvindproduksjon til nye Stemmen stasjon. Dette er en anleggsbidragspliktig stasjon. Stasjonen er utløst av en stor enkeltkunde. En havvindtilknytning i Stemmen stasjon vil ikke påvirke nedtransformeringsbehovet som har utløst stasjonen.

Havvind til Sørlandet er positivt for kraftsystemet. Dette henger sammen med de store forbruksplanene på Sørlandet og Østlandet. Dersom havvinden utløser mindre netttiltak i stasjoner eller lignende vil dette håndteres iht. gjeldende regelverk. Søknaden gjelder anleggsbidrag etter 10årsregelen for Stemmen stasjon, ikke anleggsbidrag for mindre tiltak.

Statnett imøteser videre dialog om ønskelig

Statnett vurderer at vi allerede nå har tilstrekkelig kunnskap til å si at havvinden fra Utsira Nord og Sørliche Nordsjø II påvirker transmisjonsnettets positivt og ikke belaster de begrensningene i transmisjonsnettets som har utløst netttiltakene Blåfalli – Gismarkvik og Stemmen stasjon. På denne bakgrunn mener vi at det foreligger særlige forhold som gjør at det er grunnlag for å gi dispensasjon fra plikten til å kreve anleggsbidrag.

Dersom RME ønsker ytterligere informasjon, analyser eller en presentasjon av grunnlaget vi her har omtalt, imøteser vi en slik dialog.

Med vennlig hilsen

Harris Utne

KP-Regionale Planer - Sør og Vest

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) - Avd. Reguleringsmyndigheten for energi - RME		Postboks 5091	0301 OSLO